

faktum

om pension og samfund

Nr. 45 = Juni 2007

Små virksomheder mangler pensionsordninger

Vis mig størrelsen på din arbejdsplads og jeg skal fortælle dig, om du har en pensionsdækning!

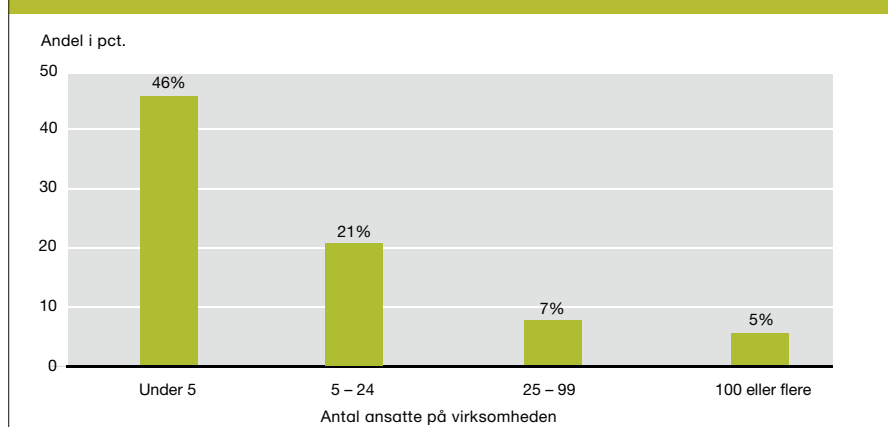
Sandsynligheden for, at fuldtidsansatte i små virksomheder sparer op til pension i forbindelse med jobbet, er langt mindre end for fuldtidsansatte i større virksomheder.

Det viser en analyse, som ATP har lavet på baggrund af egne tal samt tal fra Danmarks Statistik.

Ifølge analysen manglede mere end hver tiende af de 1,8 mio. fuldtidsansatte på danske arbejdspladser i 2005 en pensionsordning i forbindelse med arbejdet. Det viser sig, at de, der mangler pension, er uhyre skævt fordelt i forhold til virksomhedsstørrelse.

Næsten hver anden – 46 pct. – af de, der arbejder i helt små virksomheder med under fem ansatte, har ingen pensionsordning. På de lidt større virksomheder med mellem 5 og 24 ansatte falder andelen, der mangler pensionsordning, til hver femte. Og kigger man på virksomheder med 100 medarbejdere eller flere, er det kun hver tyvende ansat, der mangler pensionsordning.

Andel af ansatte, der ikke har en pensionsordning

Virksomhedens størrelse er afgørende for pensionsdækningen blandt de fuldtidsansatte. På de helt små virksomheder mangler 46 pct. af de ansatte en pensionsordning, mens det samme kun gør sig gældende for 5 pct. af de, der arbejder på virksomheder med 100 eller flere ansatte.

Kilde: Beregningerne er baseret på data fra Danmarks Statistik 2005. ATP 2007.

Den skæve fordeling på arbejdspladserne kan også betragtes på en anden måde: Blandt samtlige fuldtidsansatte i Danmark er det de færreste – to ud af ti – der arbejder på virksomheder med under 25 ansatte. Alligevel er det på den slags arbejdspladser, at langt de fleste fuldtidsansatte uden pensionsordning findes. For hver ti fuldtidsansatte uden pension er de seks netop ansat på virksomheder med færre end 25 ansatte.

Mangler overenskomst

Der er, ifølge arbejdsmarkedsforsker Flemming Ibsen, Aalborg Universitet, en enkel forklaring på, at netop de små virksomheder skiller sig ud på dette område.

»Arbejdsmarkedspensionen er bundet op på kollektive overenskomster. Mange mindre virksomheder er ikke omfattede af kollektive overenskomster og har ►

► heller ikke lavet en tiltrædelsesoverenskomst med en fagforening. På det uorganiserede arbejdsmarked afhænger arbejdsmarkedspensionen af den enkelte virksomhed og medarbejderen. Nogle virksomheder laver virksomhedspensionsordninger, mens andre måske forsøger at spare penge ved at undgå en pensionsordning,« siger Flemming Ibsen.

At der er tale om en bevidst strategi for at spare penge eller få en konkurrencefordel i forhold til andre virksomheder, tror virksomhedsrådgiver Preben Moustén, ErhvervsCenter Nordjylland, ikke på.

»Jeg tror ikke på, at virksomhederne bevidst forsømmer pensionen. Det er snarere fordi, det er besværligt ad Pommern til. Man bør ikke underkende bøvlet. Alene det at nå at sætte sig ind i arbejdsmarkedsregler og lovgivning er et problem for mange små virksomheder,« siger Preben Moustén.

Den danske model

Uanset, om den manglende pensionsdækning på små virksomheder er et udtryk for en bevidst strategi eller ej, så udgør den et "kæmpe problem" – både for den enkelte og for samfundet. Det siger professor Steen Scheuer fra Roskilde Universitetscenter.

Store branchemæssige variationer

I forhold til pensionsdækning eller ej er det ikke kun virksomhedsstørrelse, der har betydning.

Der er samtidigt store branchemæssige variationer. Inden for landbruget, er to ud af tre virksomheder uden pensionsordning. I hotel og restaurationsbranchen, i detailhandlen og i auto-

branchen gør det samme sig gældende for omkring halvdelen af de små virksomheder.

På de traditionelle håndværksområder er der derimod ret høj pensionsdækning. Kun en ud af fem håndværksvirksomheder mangler pensionsdækning for de fuldtidsansatte.

»Man kan sige, at den danske model – som er baseret på et organiseret arbejdsmarked – kommer til kort i forhold til uorganiserede mindre virksomheder. Hele det politiske spektrum fra venstre til højre er enige om, at arbejdsmarkedspensionen skal være med til at løse fremtidens pensionsbyrde. Uden arbejdsmarkedspension risikerer medarbejderne at skulle klare sig udelukkende med folkepension og ATP, og folkepensionen skal de ikke regne med bliver sat op,« siger Steen Scheuer, der samtidig peger på, at en god pensionsordning kan få mennesker til at arbejde i flere år: »Arbejdsmarkedspensionen kan være med til, at folk bliver længere på arbejdsmarkedet. Den kan ofte gøre det lukrativt at blive et par år mere i jobbet,« siger han.

Om undersøgelsen

Analysen ser på lønmodtagere, som har en beskæftigelsesgrad i året 2005 på mindst 80 pct. Det drejer sig om i alt ca. 1,8 mio. mennesker. For denne gruppe er der taget oplysninger om indbetalinger til arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger samt oplysninger om tjenestemandsansættelse. Analysen inddrager ikke oplysninger om eventuelle individuelle indbetalinger til pension.